

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Enajsta vrata četrtke in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 8 K, po leta 4 K in za četrta leta 2 K. — Naročnina za Nemčijo 8 K, za druga izvenavstrijske dežele 6 K, kadar hodi sam po njega, plače na leto samo 7 K. — Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarstva“ v Mariboru. — List se depozitira do odpovedi. — Odde „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 16 vin. — Uredništvo: Koroska cesta štev. 3. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroska cesta štev. 3, sprejema naročnino, inšerate in reklamacije.

Za inšerate se plačuje od enostopne pettivrste za enkrat 48 vin., ali kar je isto, 1 kvadratni centimeter prostora stane 36 vin. Za večkratne oglase primeren pogost. V oddelku „Male razglednice“ stane beseda 10 vin. — Inšerati se sprejemajo do torka popoldne. — Nezapiraj reklamacije po poštnem prostu.

Z izbruhom vojne se se te razmere temeljito izpremenile. — Država je nujno rabila denar, za-
kazala je avstro-ogrski banki, da da potreben de-
nar državi na razpolago, in tako je začela banka
tiskati in izdajati denar, za katerega ni imela den-
tega pokrija, kakor dotično povelje države. Sedaj
tudi ni dajala za svoje bankovce zlato, zlato je
popolnoma izginito iz prometa. Na ta način se je
izdale 24 do 30 milijard kron. ki so skoro brez
vsakega pokritja. Posledica tega je bila, da je de-
nar izgubil mnogo na vrednosti. V lastni državi je
nastala velika draginja, a v inozemstvu se za eno
krono dobi komaj ena petina franka, ačoravno se
je pred vojno dobilo za 92 vinarjev en celi frank.
Avstro-ogrska banka še tudi sedaj izdaja nove
bankovce, in sicer na ukaz Nemške Avstrije. Nem-
ška Avstrija mora plačati ogromne svote raznim
visokim uradnikom in oficirjem, ki so se tam
zbrali iz cele bivše Avstrije, tudi izplačuje danes
brezposelnim delavcem na dan po 16 K. Takih
delavcev je do sedaj že nad 70 000. Za vsa ta
plačila se uporabljajo bankovci avstro-ogrske banke,
ker dohodkov Nemška Avstrija nima velikih. Ako
bi naša država pustila nemoteno denar v naše
kraje, bi naenkrat imeli še veliko več papirnatega

sočutje svojim rojakom pod tujimi bajoneti. Prepričani naj bodo, da bomo storili vse, da jih rešimo tuje oblasti. Naše upanje ni brez podlage. Italijani v tej vojni niso storili svoje dolžnosti, oni niso zrušili stare Avstrije, zato jih pa tudi njih prijatelji gledajo le prezirljivo in zaničljivo. Preko Piave se je moral umakniti ta strahopetec in še le, ko so drugi razbili staro, trblo Avstrijo, se je vzdignil ob Piavi Italijan kot lačen cigan ter planil po plenu, ki si ga ni zaslužil. Mi Jugoslovani pa brez solnčnate Gorice, ki je naše srce in brez Trsta, ki so naša pljuča, ne moremo živeti. Obveljalo bo Wilsonovo načelo, da tudi majhni narodi morajo dobiti svobodo, ako si jo želijo, in naš narod si želi svobode. Ena naših glavnih skrbi je skrb za notranji red in mir in za redno prehrano prebivalstva. Vsak, kdor sedaj dela za nered, kdor hujska na nemire, kdor rovari proti obstoječim oblastim, je sovražnik naše mlade, še nedograjene Jugoslavije. Kmetkemu stanu in delavstvu je posvečati posebno skrb in pozornost. Slovenski kmet ponuja danes svojo bratsko roko svojemu stanovskemu bratu na Hrvatskem, v Bosni, Hercegovini ter v Srbiji za skupno delo. Slovenski, hrvaški in srbski kmet se bodo našli in zavest skupnosti med njimi bo mogočna vez in najzanesljivejša poročila za nerazdeljivost, za enotnost in skupnost jugoslovanskega naroda in jugoslovanske države.

Govor dr. Korošca je bil sprejet z velikim navdušenjem. Višle so se nato volitve načelstva. Dr. Korošec je bil zopet izvoljen za načelnika stranke.

Slovensko zborovanje v Lučnanah

se je v preteklo nedeljo, dne 19. januarja 1919, prav lepo izvršilo. Ulbrihova dvorana je bila nabito polna lučnanskih in okoliških Slovencev. Predsedoval je križevski župan Galunder. General Maister in prof. dr. Hohnjec sta bila zadržana. Govoril je urednik Žebot iz Maribora. Zbranemu obmejnemu ljudstvu je govornik v domači in poljudni besedi razjasnil politični položaj, kako je prišlo do razpada Avstrije in do ustanovitve Jugoslavije. Obširno je govoril o gospodarskih ugodnostih, ki jih bodo uživali vsi stanovi v naši državi. Zborovalci so postavili različna vprašanja in so se zahvaljevali generalu Maistru, da je zasedel Lučane. Ob koncu se je sprejela resolucija, v kateri pošiljajo obmejni Slovenci svoje pozdrave trpečim bratom na Primorskem, Koroškem in v

denarja in cene bi šle vedno bolj kvišku. Denar bi s časom zgubil vso vrednost. To bi se posebno pokazalo pri trgovini z inozemstvom. Inozemstvo bi zahtevalo za svoje pridelke ali denar v zlatu, ali bi pa papirnat denar vzelo po taki ceni, ki bi približno odgovarjala pokritju papirnatega denarja s zlatom. Čim več je bankovcev, tem manjše je to pokritje. Posledica tega bi bila, da bi dosegli posebno oni pridelki, ki jih ne izvajamo doma, na ravnost nedosegljive cene. Taki izdelki bi bili na pr. blago za obleke, poljedelski stroji, pa tudi sladkor, kava, petrolej, riž itd. Tudi bi se ne mogla razviti nikaka trgovina, nikdo ne bi nič prodal, ker ne ve, koliko bode denar, ki ga je danes dobil za prodano stvar, jutri vreden, pa tudi kupiti si ne upa nikdo večje zaloge, ker ne ve, ako ne bode primoran, prodati ceneje, kakor je kupil. — z eno besedo, vsaka trgovina je nemogoča, ker se ne ve, koliko je denar vreden. Za to se denar sploh odklanja, zahteva se le blago v zamenjavo. Kam to privede, vidimo dandanes, ko nam bo kmalu zmanjkalo soli in drugih najpotrebnejših predmetov, vključno temu, da je denarja več kakor dovolj. Za to pa moro biti skrb vsake države, da izjednači vrednost svojega denarja z denarjem drugih držav, to je, da regulira valuto. To je mogoče le tedaj, če je banka primorana, da izplača eno vsoto, ki je označena na bankovcu, na zahtevo v taki gotovini, ki je tudi v drugih državah priznana kot denarno sredstvo, to je dandanes v zlatu. Čim več se bode v naših zemljah nakupilo papirnatega denarja avstro-ogrske banke, tem daljša in težavnejša bode pot do zdravega denarnega trga. Da se pa morejo le naravnost obupane razmere zboljšati, je pred vsem potrebno vedeti, koliko je sedaj pri nas denarja — in ne moremo se, če trdimo, da je sedaj zaukazano zigosanje bankovcev prvi korak do boljših denarnih razmer.

Prekmurju ter prosijo vlado v Belgradu, da stori odločne korake, da se te pokrajine čimprej otmejo tujega nasilja. Slovenci v Lučnanah pošiljajo pozdrav regentu Aleksandru s prošnjo, da priklopi k Jugoslaviji tudi kraje severno od Lučan, kjer so nekdanj bivali Slovenci. Zbrani obmejni Slovenci se iskreno zahvaljujejo svojemu rešitelju slavnemu generalu Maistru, da je s svojimi vrtilimi četami zasedel Lučane in okolico in je krepko zavrnil zahrbtni nemški napad. Resolucije so bile sprejete brez ugovora in z velikim navdušenjem. Po zborovanju so mladenke od Sv. Lovrenca nad Mariborom in drugi zborovalci zapeli himno „Lepa naša domovina.“ S prvim slovenskim shodom v Lučnanah smo lahko zadovoljni. Ljudje so prosili, naj se taka zborovanja priredijo v teh krajih še večkrat.

Nemški kmetje, ki so bili navzoči na shodu, so izjavili, da so veseli, če bodo res pripadali pod Jugoslavijo, ker vlada tukaj vsaj red in mir, kar pa v Nemški Avstriji ni. Pošteni Nemci so pripovedovali, da prihajajo na kmete v Nemški Avstriji cele čete brezposelnih ljudi iz Gradca, Gornjega Štajerja in celo iz Dunaja. Nič ne prosijo ali vprašajo, temveč kar samolastno „vzamejo“, kar jim od živila pride pod roko. Enako delajo tudi nemško-avstrijski „vojaki.“ Dogodilo se je že, da so te bande zaklale kmetom pitane prašiče, kokoši in drugo perutnino. Plačajo po staroznani rokovnjaški navadi prav nič. Joj kmetu, ki jim ne ustreže! Take reči so pripovedovali nemški kmetje iz krajev severno od Lučan in so izrazili prošnjo, naj general Maister zasede tudi kraje severno od črte Lučane—Špilje.

Prekmurski Slovenci za Jugoslavijo.

Protestant dr. Obal Bela je za 17. januarja sklical shod v Beltincih, ki naj bi se izrazil za Mažarsko proti Jugoslaviji. Ko pa so sklicatelju dopovedali ljudski zaupniki, da iz te moke ne bo kruha, je bil shod dan prej po bližnjih krajih odpovedan, iz daljnih pa so prišli ljudje v takem številu, da je bilo mažarone strah. Dr. Obal je hotel vseeno priliko porabiti in je nastopil s predlogom, naj se ljudstvo izjavi, je li želi imeti obljubljeno sodnijo v Beltincih ali v Dolnji Lendavi. Mažari so upali, da bodo s pomočjo maloštevilnih svojih pristašev ljudstvo preslepili, naj se izjavi seveda za Dolajo Lendavo, s česar bi bili Mažari skovali nekak plebiscit, da hočejo prekmurski Slovenci ostati pod ogrske države. Tu pa je skočil na voz mlad, odločen Slovenec, Erjavac, in ljudstvu pojasnil zvižaje. Na njegov posiv: »Kateri ste za Jugoslavijo, k meni le, je vse drlo na njegovo stran. Dr. Obal se je še nekaj repenčil in vsajal nad jugoslovanskimi hujskači, nakar se ga zavedne Prekmurke napadle in pregnale z govorniškega mesta s klici: Mi ne maramo ne vas, ne vaše sednije, proč z Mažari, proč z vojaki, živela Jugoslavija!

Položaj ob meji

Na Koroškem bo sedaj ameriški podpolkovnik Miles določil črto, ki bo začasno (do skleda mirovne konference) ločila Slovence od Nemcev. Boji so na Koroškem ponehali. — Naša črta od koroške do ogrske meje stoji trdno in neomajano. Slava našemu generalu Maistru, delavnim častnikom in zavednemu moštvu! Slovensko ljudstvo ob jezikovni meji bo na veke hvaležno vsem, ki so s svojim neumornim delom pripomogli, da ni divjaški Nemec ali Mažar vdrl v naše kraje, oropal in požgal našo lastnino, kakor je delal Nemec na Koroškem. Slava vam, branitelji naši! Prosimo vas, vstrajajte! — Naš urednik si je dne 19. t. m. na licu mesta ogledal torišče bojev v Lučnanah. Napad je bil izvršen zahrbtno od arveške strani. Napadalcu so bili večinoma nahujskani ljudje iz Gradca, Lipnice in celo iz Dunaja. Vodili so jih nemški častniki. Naša čuječa straža blizu glavnega stana je takoj obvestila posadko, ki je pognala nemško

tolpe na vse 4 strani. Hiše za cerkvijo so vse opraskane od nemških krogelej. Od treh naših fantov, ki so bili od Nemcev vjeti, sta ušla 2 čez Kaplo in Sv. Duh v Maribor. Posadka se dobro drži. Duh naših mladeničev je izboren. Vsi so na svojem mestu.

Otvoritev mirovne konference v Parizu

V soboto, dne 18. januarja ob 4 uri popoldne je bila v Parizu v poslopju ministrstva za zunanje zadeve ob udeležbi zastopnikov h konferenci pripuščenih držav, bilo je 72 zastopnikov, odprta mirovna konferenca. Konferenco je z daljšim nagovorom otvoril predsednik francoske republike Poenkare, ki je uvodoma naglašal, da Francija ni skrivna zločinov in krivic, ki jih ima zaznamovati svetovna vojna. Razvijal je nato vzroke, ki so dovedli različne države do tega, da so druga za drugo posegle v svetovno vojno. V svojem govoru je predsednik posebno poudarjal svečani sklep, ki so ga spomladi leta 1917 sterile Združene države Severne Amerike pod svojim zvišenim predsednikom Wilsonom. Dočim se je bojna vibra vedno bolj širila, je udarjalo na naša ušesa rožljanje verig zaslužjenih narodov in nas klicalo na pomoč. Ti tlačeni narodi so deloma uskočili in nam prihiteli na pomoč, kot Poljaki, Čehoslovaki in Jugoslovani. Vsi ti podjarmljeni narodi so se obrnili na nas kot svoje naravne zaščitnike. Ako se bo sedaj spremenil zemljevid sveta, se mora sprememba izvršiti v imenu narodov, upoštevajoč pravico samoodločbe narodov. Vpostaviti se mora splošna zveza narodov, ki naj bo jamstvo proti ponovnim napadom na mednarodno pravo.

Na Wilsonov predlog je bil imenovan za stalnega predsednika mirovne konference francoski ministrski predsednik Klemanso.

Amerikanski podpolkovnik v Mariboru.

V ponedeljek, dne 20. januarja je obiskal Maribor ameriki odposlanec, podpolkovnik Cherman Miles. Prišel je, da prouči razmere med Slovenci in Nemci na meji. V družbi generala Maistra si je ogledal Maribor in obmejne kraje: Št. Ilj, Špilje, Radgono in Cmurek. Ljudstvo je pozdravljalo amerikanskega gosta z »Živijo« klici. Popoldne je bil v navzočnosti ameriškega podpolkovnika razgovor med slovenskimt in nemškimi zastopniki Maribora. Vsaka stranka je zastopala svoje stališče ustmeno in bo to tudi storila pismeno. Namen g. podpolkovnika ni, da bi določeval državne meje ali sploh kaj storil v njih določitev, marveč njegova naloga je, da se prepriča, ali vlada na meji mir med Slovenci in Nemci. Milesovo posvetovanje je bilo popolnoma zasebno brez kakerega vpliva na našo severno štajersko mejo. Goverice, da bomo Jugoslovani sedaj izpraznili zasedeno črto Špilje—Cmurek—Radgono, so popolnoma izmišljene. S temi vesti se same tolažijo Nemci in si daljšajo življenje. Proti večeru se je naš ameriški gost zopet odpeljal proti Gradcu.

Nemčija ponudila Srbiji razdelitev Avstrije.

„Samouprava“, glasilo Pašičeve staroradikalne stranke, objavlja velezanimiva razkritja o dogodkih, ki so se doigrali l. 1904 o priliki pogajanj za obnovitev trgovinske pogodbe med Nemčijo in Srbijo. Takrat je Nemčija po odločilnih osebah, ki so bili v direktni zvezi s cesarskim dvorom, ponudila Srbiji pogodbo na tej podlagi: Nemčija naj dobi vse pokrajine, zastopane v državnem zboru na Dunaju, razen Galicije, Bukovine in Dalmacije. Srbija pa naj vzame Bosno in Hercegovino, Dalmacijo, Hrvatsko in Slavonijo. Slovenci in istrski Hrvatje bi torej prišli pod Nemčijo, ki bi si tako dozidala svoj most do Jadranskega morja ter si tam ustvarila trdno podlago za nepremagljivo vsenemško gospodstvo. Srbija je bila tako poštena in jugoslovanska, da je odklonila to vabljivo nemško ponudbo. Ti dogodki so dokaz za ono veliko lopovščino, ki jo je Nemčija uganjala z nekdanjo Avstrijo.

Slovenci, Slovenke!

Komaj smo zadihali zrak svobode, je naša domovina na severu ogrožena po dednem sovražniku. Naši mladeniči, naši možje hitijo koroškim bratom na pomoč. To vrlo četo naših brambovcev, ki se po petletni vojski ne strašijo bojnega truda in vojaških naporov, moramo oskrbeti z vsem potrebnim.

Slovenci, Slovenke! Naši požrtvovalni prostovoljci in vojski potrebujejo zlasti perila. Vi ga jim morate dati! V teh bridkih letih, ki so za nami, so ljudje, ki so nas sovražili, mnogokrat trkali na Vaša vrata in ste jim dajali. Sedaj dajte svojim! In če ste prej zaklepali predale pred tujci, jih sedaj odprite na stečaj za brate!

Naše požrtvovalne gospe, županja dr. Tavčarjeva, Cilka Krekova in predsednica Rdečega križa SHS Vera dr. Slajmerjeva so stopile na čelo odbora, ki si je stavil nalogo, da oskrbi našo koroško armado s potrebnimi perili. Podpirajte ta odbor! Ko dajete njemu, vršite le svojo dolžnost, kakor naši možje, ki stoje pred sovražnikom.

Ljubljana, 15. januarja 1919.

Dr. Korošec.

Darovalci in darovalke mesta Maribora in okolice se prosijo, da svoje darove prinesó v stanovanje profesorja Majcena (Badlove vile št. 10), od koder se bo skupno edposlalo v Ljubljano. Perilo naj je oprano in, v kolikor ni celo, zakrpano in sešito.

Mariborski okrajni zastop.

Vodstvo okrajnega zastopa mariborskega imajo sedaj v rokah Slovenci. V torek, dne 21. januarja se je vršila prva seja novega svetovalstva okrajnega zastopa. Predsedoval je vladni komisar dr. Jos. Leskovar. Povdarjal je zgodovinski pomen prve seje novega okrajnega zastopa. Prvokrat se v dvorani mariborskega okrajnega zastopa razpravljala v slovenski besedi. Desedaj so nam gospodovali tujci, sedaj sme Slovenci gospodariti tega lepega obmejnega okraja. Važna naloga okrajnega zastopa je, da zboljša gospodarski položaj okraja. Ceste in živinoreja, to sta dve glavni panogi, za kateri se moramo zavzeti. Ceste so popolnoma zanemarjene, istotako tudi živina. Nemški megotci so podpisali 1 1/4 milijona kron vojnega posojila. V to svrhu so najeli posojilo pri mestni hranilnici in so omenjeno sveto v getovini plačali. Davke plačevalci bodo morali sedaj plačevati na leto od 1 1/4 milijona kron 50% obresti mestni hranilnici. To je veliko breme. Zategadelj bomo morali zvišati okrajne doklade. Mnogo denarja nas bo tudi stalo popraviljanje zanemarenih okrajnih cest in povzdiga živinoreje. Razprave so se udeležili naslednji člani okr. zastopa: dr. Leskovar, Robič, Žebot, dr. Sernec, Viktor Glaser, Karel Černež, Filip Galunder, Leopold Supanič in Jakob Florjancič. Sklene se, da se bo pobiralo za leto 1919 40% okrajnih doklad, da se temeljito popravijo okrajne ceste, da se izvršijo predpriprave za gradnjo mosta čez Drave pri Dupleku, za gradnjo novih cest pri Pesnici (od lenarške ceste do kolodvora), Fram—Frajhajm in Št. Ilj—Murhof. Občine se pozove, naj takoj stori vse potrebno, da se temeljito popravijo občinske ceste. Okraj bo prispeval za temeljite popravne cest primerno svoto, do najvišjega zneska 50% vsem stroškom. Nadalje je okrajni zastop odločno protestiral proti neprimerni rekviziciji goveje živine in popolnoma odklanja rekvizicijo svinj.

Proti rekviziciji svinj.

Dne 21. januarja je bil na marib. okrajnem glavarstvu zestanek zaupnikov živinske vnovčevalnice. Sestanka so se udeležili tudi člani okrajnega zastopa in lepo število kmetov iz celega okraja. Šlo je za rekvizicijo goveje živine in svinj. Zborovanje je otvoril glavar dr. Lajnsič, ki je povdarjal, da so naši obmejni kraji, posebno mariborski okraj tako izžemani po dosedanjih rekvizicijah, ki so jih izvrševali Nemci, da je okraj prišel, kar se tiče živine, skoro popolnoma na kant. Pozival je vlado, naj vendar to upeštevata in naj rekvizicijo goveje živine za obmejne kraje kolikor mogoče omili. Ravnatelj ljubljanske vnovčevalnice Legvart je razlagal potrebe rekvizicije. Iz njegovih besed smo posneli, da centrala v Ljubljani misli, da je pri nas na meji veliko živine, da ne vemo kam z njo. Mož je prišel tudi popolnoma nepripravljen na zborovanje. Še navadnih okrajnih izkazov ni imel s seboj. K besedi so se oglasili zaporedoma naši zaupniki. Komisar okrajnega zastopa dr. Leskovar je najodločneje ugovarjal v imenu mariborskega okrajnega zastopa proti rekviziciji svinj.

meravani čezmerni rekviziciji živine, posebno svinj ker je okraj itak popolnoma izžet po Nemcih. E nako stališče so zavzemali naši možje: Galunder, Florjancič, Černež, Žebot in drugi. Dosegli smo uspeh. Mariborski okraj mora dati odsej samo 150 glav živine na mesec, t. j. približno 1 glava za vsako občino ali 1/2% vse živine v okraju Slov. graški in ljutomerski okraj, ki dosedaj nista toliko irpela, morata oddati za prehrano Maribora, vo jaštva in železničarjev 1% vse svoje živine. Med zborovanjem je došlo iz Ljubljane telefonične po ročilo poverjenika dr. Verstovška, da je Narodna vlada v Ljubljani ustavila nameravano rekvizicijo svinj. Navzoči so vzeli to poročilo z veseljem na znanje in so navdušeno klicali: »Živijo dr. Ver stovšek!« — S skupnim in odločnim nastopom smo dosegli ta dan za naše kmetisko ljudstvo na meji lepe uspehe.

Politične vesti.

Slovenski kapucini iz Lipnice izgnani. Onemoglo sovraštvo Nemcev do Jugoslovancev je naravnost smešno. Dolgo se že bili v Lipnici slovenski patri Nemcem trn v peti. Večkrat so povpraševali, kdaj bodo odšli v Jugoslavijo in tudi grozili so jim in jih prav po barbarsko zmerjali. Ker pa se sloven ski patri niso odstrašili, so pisali na predstojništvo samostana, da bodo sami naredili red in očistili samostan. Predstojnik je šel vprašat lipniškega žu pana, kaj je pravzaprav na vsej stvari. Župan je sicer rekel, da mu ni nič znanega, vendar je na pisal peživ, da morajo trije slovenski patri in eden brat zaradi javne varnosti in varnosti lipniškega samostana nemudoma oditi. Patri so takoj drugi dan odpotovali v Celje, srečni in zadovoljni, da so se rešili enkrat nadutih Nemcev in beraške Avstrije.

Mariborski okrajni zastop. Vladni komisar dr. Leskovar je za člane (svetovalce) mariborskega o krajnega zastopa imenoval naslednje gospe: Karel Černež, J. Florjancič, Viktor Glaser, oskrb nik Gselman, Alojzij Jager, Jakob Pavlič, Franc Pišek, dr. Vl. Sernec, Matej Štraki, Leopold Sapa nič in Franjo Žebot. Svetovalstvo je imelo v to rek, dne 21. jan., pod predsedstvom dr. Leskova rja svojo prvo sejo.

Okrajni šolski svet Maribor. Vladni komisar dr. Leskovar je iz skupine okrajnega zastopa imeno val sledeče člane v okrajni šolski svet: Dr. K. Koderman, dr. Josip Leskovar, dr. Franc Rosina, prof. Ivo Vreže in Franjo Žebot.

Rogaški okrajni zastop razpuščen. Pred mese cem so izstopili vsi zastopniki kmetov in 3. t. m. prestovoljno vsi Nemci. Gerentom je ime nevan g. okrajni sednik Rudolf Potočnik. Istega dne je imel sejo novi okr. šolski svet, ki je pe slovenil regaško in slatinsko šolo, odslovil šest nemških učiteljskih moči ter imenoval za nad učitelja edlična Slovence za rogaško in slatinsko šolo.

Nemške surovine v Mariboru. Nemškutarski in nemški pobalini so že dvakrat z gaojem in člove škim blatom pomazali več slovenskih hiš. V Mlin ski ulici so se spravili na hišo g. Žnuderla. Če kdo izve za te barabe, naj jih takoj naznani poli cij. — Opravičen je tudi sum, da so Nemci sami pederli Tegethofov spomenik, da bi javno mnenje spravili nad Slovence. Nemška surovost postaja zopet vedno večja.

Jugoslovanski shod se vrši v nedeljo, dne 26. prosinca v Guštanju v Mežiški dolini na Koroškem. Vspored: Ob 9. uri slavnostna sv. maša na Glav nem trgu. Po sv. maši zaprisega koroških jugo slovanskih vojakov in slavnostni govor. Jugoslo vani! Rridite v obilnem številu na ta shod!

Shodi v ormoškem okraju. V nedeljo, dne 19. t. m. sta se vršila v našem okraju dva shoda in sicer pri Veliki Nedelji in Središču, ki sta bila baje dobro obiskana. Na shodih so govorili po slanci gg. Brencič, Vesenjaki in Pušenjak, na shodu v Središču tudi g. Rojs. Povsod so se sprejele resolucije, ki protestirajo proti nasilnostim Italija nov in Nemcev ter Madžarov ter zahtevajo, da se priklapi Goriška, Trst, Istra, Koroška, Medžimurje in Prekmurje Jugoslaviji. Po shodu v Središču se je razpravljalo o raznih važnih vprašanjih, kakor o rekviziciji živine, o paprtju meje v Medžimurju, o sejnih, o žigosanju denarja na Hrvaškem, o vojaah posojilih itd. in je podal g. Pušenjak po trebnja pojasnila. V obeh krajih se začne z orga nizacijo stranke v vseh občinah; v Središču se je izvelil odbor S. K. Z. za cele župnije s pred sednikom g. Rud. Lukačič.

Angleži v Mariboru. V torek, dne 21. t. m. se je poljalo skozi Maribor 120 angleških vojakov in

častnikov. Pozdravil jih je na kolodvoru mestni poveljnik Zvirn. Angleži potujejo iz Dunaja v Trst. Prišli so iz Tirolske. Potujejo samo v dobrodelnih zadevah. Angleži so se živo zanimali za položaj obmejnih Slovencev.

Volitve na Nemškem. Preteklo nedeljo so bile v Nemčiji volitve za ustavotvorno skupščino. Po večini so se vršile v miru in redu, le po nekate rih krajih je bilo nekaj rabuk in pretepov. Največ glasov so dobili večinski socialni demokratje, ven dar pa ne toliko, da bi število zanje oddanih gla sov presegalo število glasov, ki so jih dobile meš čanske stranke skupaj. Katoliška stranka, imeno vana centrum, se je dobro držala, v nekaterih vo lilnih okrajih celo izvrstno, na Bavarskem je do bila več glasov kakor socialno-demokratska stran ka. Radikalni socialisti, ki bi radi takoj vse imetje pretvorili v imetje družbe ali države in iz vseh ljudi napravili člane socialistične države, so pogo reli na celi črti. Kakšna bo bodoča nemška vlada, se zdaj še ne da reči. Ena možnost je ta, da se vse meščanske stranke združijo in ustanovijo svo jo vlado, ki pa bi imela težko stališče in hude boje z veliko socialdemokratsko opozicijo. Druga možnost pa je ta, da se socialni demokratje združijo s to ali drugo svobodomiselnno meščansko stranko ter prevzamejo vlado. Najbolj se jim po nuja takozvana nemško demokratska stranka, ki je pri volitvah dobila veliko glasov. In ta druga možnost je verjetnejša.

Tedenske novice.

Čenjanim naročnikom! Novoleto je minilo, treba bo zopet plačati list. Ker je zveza z Du najem silno slaba, zato letos ne bomo pri ložili položnic za pošiljatev naročnine. Položnice potrebujejo v sedanjih razmerah cele 3 tedne, predno pridejo v naše roke; medtem pa se naročniki hudujejo na nas, da siravno nismo nič krivi. Letos torej kupite de narno nakaznico in nam po nji pošljite na ročnino. Nakaznico morate dobro izpolniti. Na tančno napišite ob robu svoj naslov; t. j: ime, kraj prebivanja in pošto, da ne bo zmot. Denar pošljite na naslov: Slovenski Gospodar v Mariboru. Obenem napišite tudi poleg svojega imena, ali ste **star** ali **nov** naročnik, ker nam stem silno olajšate delo in preprečite zmote pri pošiljanju lista. Začnite uaročnino takoj zdaj pošiljati da ne pride ob novem letu vse naenkrat, ker bi ne bilo mogoče gladko opraviti. Slov. Gos podar stane za celo leto K 8.—, za pol leta K 4.—, za četrt leta K 2.—.

Mariborski Orel ima svoj občni zbor v soboto, dne 25. januarja ob 6. uri zvečer. Lokal se bo še naznanil.

† Ana Rapoc. Dne 19. t. m. je umrla po kratki, mučni bolezni gospa Ana Rapoc, veleposesnica na Tržaški cesti in vdova po znanem rodoljubu Jo žefu Rapocu. Pogreb se je vršil v sredo, dne 22. t. m. ob 8. uri popoldne iz mrtvašnice na pokopa lišče v Pobrežju. Naj v miru počiva! Žalujočim pa naše sožalje!

Spomeniki, ki stojijo na raznih krajih v Mari boru, nekaterim ljudem niso po godu in zato so jih začeli poškodovati. To se je zlasti zgodilo Tegethofovemu spomeniku, katerega so nezaane osebe pokvarile, vsled česar so ga drugi krogi spravili na varno. Mi tako počenjanje odločno ob sojamo kot nevredno omikanih ljudi, katerim ne pristaja razbijanje. Pride čas, ko se bomo mirno in pametno pogovorili kakšni spomeniki sodijo na ulice in prostore Maribora.

Ekspozitura državne policije v Mariboru sprejme večše osebe v službo za cenzuro pisem. Oglasiti se je treba v pisarni Stolni trg št. 11.

Ubegli župan. V občini Gradišče (Schloßberg) pri Lučanah nimajo župana. Ko je župan zvedel, da so Slovenci zasedli Lučane, je kar čez noč iz ginil. Velika občina je sedaj v velikem neredu. Ljudje želijo, da bi se za župana imenoval Slo venec Gregor Železnik na Gradišču št. 14.

Vinski gospodarje. »Novine« tolažijo vinograd nike zaradi nizkih cen vina, pišoč: Nikaj se ne starajte, če cena vini kaple. Vino samo v redi mejte, pride že čas, da pošteno stržite svoj vinski pov. Kak znate vinski pov vogske države, so na veki v tibinskem pončali. Ker pa ta spravlati zaj nemremo, zato je cena vini spadnola. Da se meje odprejo, ka do na tibijsko vozili, vino svo jo ceno nazaj dobi.

Iz Špilja pošiljajo mnogo pozdravov vsi fantje 10 stotnice mariborskega polka. Mi tu na najsevernejši točki Jugoslavije vrlo strážimo prehode, da sovrag ne pride v naše kraje. V imenu vseh brambovcev v Špiljo: narednik Jaka Oset, četovodja Ivan Angustinovič in desetnik Iv. Njivar.

Pozdravi obmejne straže. Naša obmejna straža mariborskega polka, 10 stotnica, ki straži naše slovensko okrajno ozemlje med Ljčanami in Špiljem pred vpadi nemških tolp na slovensko ozemlje, izraža tem potom najpriaznejše pozdrave vsem narodno zavednim Slovincem in Slovenkam. V imenu cele stotnice desetnik Njivar Zvenko od Negoje.

Za jugoslovansko siročad je nakrala gđc. Tilka Kormanova v kavarni »Theresienhof« v Mariboru znesek 350 K. Bog blizil!

Vrl slovenski župan umrl. Dne 16. januarja je umrl v Morščaku pri Radgoni posestnik in dolgoletni župan Martin Vamberger, v najlepši moški dobi 43 let. Bil je vzor narodnega Slovence in trden pristaš načel »Slov. Gospodarja« in »Straže«, na katera dva lista je bil vedno naročen. Neizprosna smrt se je dragi tovariš vzela iz naše srede, v času, ko bi moral svetiti sebi, družini in občini v korist. Zapušča ženo in šest nepreskrbljenih otrok. Naše sožalje! Tebi pa dragi Martin naj sveti večna luč.

Izjava. Gospod Matija Pektar, župan pri Sv. Jakobu v Slov. gor. izjavlja, da je zavezen Slovenec, je podpisal jugoslovansko deklaracijo kot vladni komisar in ni nikdar pri okrajnem zastopu glasoval za pripadnost k Nemški Avstriji. Vse na sprotne govorice so grda laž. — Kakor izvemo, ostane g. Pektar še nadalje župan v Spodnjem dolu.

Ljudska knjižnica na jezikovni meji prosi vse tiste rodoljube, ki imajo shranjene vse številke »Slovenskega Gospodarja« in »Majih Novic« iz l. 1918, da ji jih blagovolijo odstopiti. Prosimo, da se dotične številke pošljejo v uredništvo »Slovenskega Gospodarja«.

Prijave kronskih terjatev v inozemstvu. Z zigosanjenjem bankovcev započeto delo nadaljuje kraljevo ministrstvo v Belgradu s popisom kronskih terjatev v inozemstvu. Vsak, kdor ima v inozemstvu kaj v kronah terjati, naj svojo terjatev sigurno prijavljuje do dne 5. februarja 1919 poverjenstvu za finance v Ljubljani. Več pove v petkovi »Straži« (24. jan.) objavljeni »Javni poziv«. Kdor boče varovati svojo korist, naj ne zamudi postavljenega roka.

Uradni dnevi mariborskega okrajnega glavarstva. Uradni dnevi mariborskega okrajnega glavarstva so za tekoče leto določeni sledeče: V Slov. Bistrici dne 6. februarja, 6. marca, 3. aprila, 1. maja, 5. junija, 3. julija, 7. avgusta, 4. septembra, 2. oktobra, 6. novembra in 4. decembra in sicer s pričetkom ob 10. uri predpoldne. Pri Sv. Lenartu v Slov. goricah dne 13. februarja, 13. marca, 10. aprila, 3. maja, 12. junija, 10. julija, 14. aprila, 11. septembra, 9. oktobra, 13. novembra in 11. decembra, vsakokrat s pričetkom ob 10. uri predpoldne. Pri Sv. Lovrencu nad Mariborom dne 4. marca, 6. maja, 1. julija, 2. septembra in 4. novembra vsakokrat s pričetkom ob pol 12. uri predpoldne. V Peklu pri Poljčanah dne 4. marca, 1. aprila, 3. junija, 5. avgusta, 7. oktobra in 2. decembra vsakokrat s pričetkom ob pol 12. uri predpoldne. Na mariborskem okrajnem glavarstvu so pa uradni dnevi vsako sredo in soboto predpoldne.

Razglas. Razširile so se novice, da se je pri topniškem polku št. 128 raztresla in pogubila vsa civilna obleka, ki jo je bilo oddalo moštvo pri mobilizaciji, ali prej v hrambo. Povedano bode torej vsem gori mislečim, da se je res sicer nekaj oblek med selitvijo z Ljubljane v Celovec, Dussajsko Novomesto in Maribor porazgubilo, vendar so vsi tozadevni zapiski v redu in bode vsak, ki je oddal obleko v hrambo dobil ali svojo ali enakovredno tujo obleko. Slično velja tudi za pripadnike razšlegga se topn. polka št. 106, kar je prevzel topn. polk št. 128 v oskrbo. Pczivljajo se s tem vsi zainteresirani, da nemudoma ali pišejo po svojo obleko, ali si pa esebno pridejo po njo v mariborsko topniško vojašnico. Obleke se bodo pošiljale tudi sorodnikom, ako le teh prošnjo potrdijo pristojna županstva. V pisemnih prošnjah se naj navede: Šarža, ime, naborni letnik in rojstno leto imetnika oblek. Topniško poveljstvo SHS v Mariboru.

Prostovoljna prodaja zemljišč. Okrajno rodišče v Kozjem naznanja, da se bo dne 24. februarja 1919 in naslednje dni na prostovoljni družbi prodajalo posestvo in premičnine gospe Eme Schober in dedičev v Viršanju, Dobrežicah, Imenem, Loki,

Verzch in Bučah. Natančni podatki se izveje pri okrajni sedaj v Kozjem (Op. uredništva: Radi pomankanja prostora nikakor ne moremo objaviti dražnovega oglasa v celoti).

Kovač in kolar, oženjena, se sprejmeta pri vedji graščini na Spodnjem Štajerskem v bližini mesta Celja Petenita: Fr. Erhatič, odv., Celje.

Pridite po podplate. Mariborsko okrajno glavarstvo naznanja vsem županom okraja Maribor da se mora od okrajnega glavarstva nakazano usnje in podplate do 31. januarja prevzeti. Občine, katere za usnje se marajo, naj takoj naznanijo okrajn. glavarstvu, da se potem porazdeli usnje na druge občine, ki imajo več potrebe.

Čebelarstva podružnica Sv. Križ na Murskem polju priredi občni zbor v nedeljo 26. t. m. po rani službi božji v gostilni Kosijevi pri Sv. Križu. Iz lastne izkušnje in na podlagi zadnje teorije bo govoril načelnik Cvetko o gnilebi zalega. Pridite vsi čebelarji!

Zenske, poslušajte! Ker je zaj milo (zajla) v takoj želi in se skero sanč nemre debiti, se iz najšli nove sredstva za perilo, in to je navaden krumpir (krompir). Krumpir se shūta napon, tak ka v roki ne raspada. S takim krumpirjem se drgne (večji) perilo, tak kak z milom. Krumpir na pravi perilo bolj belo kak milo. Posebno pofarban platno je dobro prati s krumpirjem, ker isti ne razjeda ne platna in ne farbe. — Tako svetujemo prekmurske »Novice« svojim bralcem. Zenske, le poskusite!

Dopisi.

Maribor. Mestni go. oarski urad naznanja, da dobi belo moko za bolnike samo tisti, kateri se izkaže s tozadevnim zdravniškim spričevlom. Dovoljenja za izvažanje živil iz države SHS se izdajajo samo na pisemne prošnje. Na ustmene prošnje se ne ozira. Prošnji mora biti priložen ovitek ali kuvert za odgovor. Kuvert sam pa mora biti opremljen z znamko po 20 v in imeti natančen prošnje naslov.

Ruše. Po štiriletni vojni je dne 6. jan. zopet skupina Jugoslovanske Stokovne Zveze v Rušah imela podučni shod v gostilni g. Ivana Preac. G. Kaufner, tajnik Stokovne Zveze v Ljubljani, je v prisrčnih besedah orisal pomen organizacije. Z odobravanjem so se vzeli sledeti predlogi na znanje: 1. Protest proti zasedanju slovenskih krajev po Italijanih in Nemcih. 2. Vpeljava konzuma z najpotrebnejšim živežem. 3. Bolniška podpora z brezplačnim zdravnikom. 4. Znižanje delavnega časa v zdravju škodljivih tovarnah. Odbor za leto 1919 je sledeč: Jože Ramšak, predsednik; Marica Obrovnik, tajnica in blagajnica; Jože Ronjak, Fr. Šulc, Alfonz Šarh in Avg. Bečela, odborniki.

Hoče. Posestvo g. Stanitza je kupila zavedna Sloveška gosp. Franček iz Regze.

Sv. Benedikt v Slov. gor. Na prav veličasten način smo tudi mi obhajali praznik zedinjenja dne 15. decembra. Lepe slovenske zastave iz cerkve nega stolpa, iz poštnega urada in iz dvorane bralnega društva so naznanjale veselo razpoloženje med ljudmi. Malo in veliko okoli 600 ljudi je na polnilo do zadnjega kotlika dražtevno dvorano, kjer je tamburaški zbor pozdravljal prisilce z lepimi komadi. Za naredne znake sd je dobilo 200 kron, katere je društvo razdelilo za različne narodne namene. S pesmijo »Kje dom je moj?« zastopi pevski zbor. Potem nam slavnostni govornik poda jasen oris dogovorkov, kateri so nam pripravili današnji praznik. Z besedami: Naj živi, naj raste, naj se razcveta Jugoslavija, konča govornik svoje besede. Iz src vseh zaori potem »Lepa naša domovina«. Omeniti se pa moramo pridnih otrok, kateri so pod vodstvom svojih g. učiteljic nam povedali par lepih domoljubnih pesmi.

Sv. Anton v Slov. gor. V četrtek dne 9. jan. je umrla v Zopetincih po dolgi in mučni bolezni, sprevidena s sv. zakramenti za umirajoče, kmetica Katarina Balaskovič. Rajna je bila dobra, vzgledna gospodinja, skrbna mati svojih otrok in njeno srce je bilo usmiljeno do revežev, njene radodarne roke odpite vsem ubogim. Blagi pokojnici svetila večna luč!

Šalinci pri Ljutomeru. Tukaj je dne 10. dec. po dolgi bolezni umrl kmetiški posestnik A. Betan. Bil je vzoren oče, priden gospodar, čistan sosesčan, slvoeč konjerejec, skoraj tri dobe župan, poleg tega pa vrl in značajan narodnjak ter mnogoletni naročnik »Slov. Gospodarja«. Blagemu pokojniku časten domini!

Ivanjkovi. Podružnica Slovenske Kmetijske družbe v Ivanjkovcih ima svoj občni zbor v nedeljo, dne 2. februarja t. l. ob polu 9. uri zjutraj (po rani maši) v svetinjski šoli z običajnim vspo-

redom. Predaval bo g. agrarni inz. Jože Zidansek, strokovni učitelj na Kmetijski šoli pri Sv. Juriju ob južni železnici. Udeležite se gotovo vsi člani tega občnega zbora, pridite pa tudi tisti, kateri mislite pristopiti k tej velevažni organizaciji kmetijstva.

Ptuj. V nedeljo, dne 26. t. m. bo ob 10. uri predpoldne v gornjih prostorih Narodnega doma v Ptuj »ustanovni občni zbor društva slovenskih državnih uradnikov. Opozorjamo učiteljsvo pol. okraja Ptuj da se udeleži zbora.

Vurberg. Ptujski NS je priredil dne 5. t. m. zborovanje na Vurberga. Govorili so dr. Senčar, dr. Meza in g. Majcen. S posebnim navdušenjem je bila sprejeta resolucija grofa Herbersteina, da odstrani brezsrčnega in ljudstvu sovražnega ravnatelja iz našega kraja. Slovincem ne da za denar drv in listja, pač pa Nemcem. Zato proč s takim človekom!

Laporje. Prihodnjo nedeljo, dne 26. januarja po večernicah priredi Slov. Kmetiska zveza v šoli politično gospodarski shod. Govorita dr. Leskovar in urednik Zebot. Somišljeniki, pridite! Možje, žene, mladenčji in dekleta, vsi na shod!

Slov. Bistrica. V nedeljo dne 26. januarja, ob treh popoldne, priredi Čitalnica v Narodnem domu javno predavanje, na katerem bo govoril g. prof. M. Pirč iz Maribora o srbski zgodovini. K temu zanimivemu predavanju so vsi iz okraja iskreno vabljeni.

Konjice. Bralno društvo v Konjicah priredi v nedeljo, dne 26. januarja, ob treh popoldne, v telovadnici deške šole prireditve z obširnimi vsporedom Govori prof. dr. Hohnjec iz Maribora. Pridite v občnem številu!

Šmartno pri Slovenjgradcu. Zopet je nemila smrt uničila mlado, nadepolno življenje. Nadporočnika Franca Kipač ni več med nami. Na starega leta dan smo ga položili na šmartinskem pokopališču k zadnjemu počitku. Še dne 15. dec. je pri slovenjgraški slavnosti narodnega ujedinenja vodil petje in sam s svojim lepim glasom navdušeno prepeval; komaj 14 dni pozneje pa ga je po petdnevni boleznij pljučnici neizprosna morilka smrt iztrgala iz naše sredine. Na grobu mu je govoril g. mestni župnik Al. Čžek, kot bivši vojni tovariš in g. dr. Slokar, kot podpredsednik NS za Slovenjgradec. Po z lepim uspehom v Mariboru dovršeni maturi l. 1914 je pokojni France moral k vojakom in je 4 leta orebil skoraj vedno na raznih frontah. Prišel domu koncem oktobra se je dal na razpolago Narodni vladi in premagal res ogromno delo, ko so se vračale neštete vojaške množice skoz Sp. Dravograd v domovino. Trpljenje vojaških let in trudapolno delo zadnjih tednov je pokojniku vzelo odporno moč, da bolezni ni mogel zmagati. Blagemu, od vseh ljubljene Francu bodi lahka zemlja domača. bodi mu v plačilo za ves njegov požrtvovalni trud nebeški raj! Globoko žaluječim starišem naše iskreno sožalje!

Gomilsko. Bralno društvo priredi na Svečnico, dne 2. februarja, popoldne ob treh, v Gasilnem domu, dr. Krekovo igro »Tri sestre«. Sosedna društva se uljudno naprošajo, da se na to ozirajo. — Odbor.

Celje. Mladeniški shod dne 22. dec. 1918 je dobro uspel. Glavni govornik posl. dr. Benkovič je v daljšem, zelo temeljitom govoru med drugim tudi utemeljil ujedinenje SHS pod sedanjostjo dinastije. Ostro je protestiral proti zasedanju slovanskega ozemlja po Italijanih. Govorili so še Iv. Gašček iz Teharj, Jož. Pišek načelnik celjskega Orla, za njim pa tajnik celjskega Orla. Zborovanje je spretno vodil predsednik celjskega Orla Al. Mirnik. Celjski okoliški fantje! pokazali ste na tem shodu, da dobro razumete sedanjo resno dobo. Združite zato vse svoje moč v društvu »Orel«, ki bo skrbelo za vaš duševni in telesni razvoj!

Listnina uredništva.

Dopisnikom: Kljub opetovanim prošnjam, da naj gg. dopisniki pišejo svoja poročila kratko in jedrnat, pa dobivamo od nekaterih strani o lokalnih zadevah dolge dopise, ki obsegajo kar po več strani. Še enkrat prosimo vse gg. dopisnike: Če hočete, da pridejo novice iz vašega kraja v list, pišite kratko in zopet kratko. Dopisnica zadostuje. Pomislite, da moramo vendar priobčevati pred vsem poročila o važnih dogodkih a ne suhoparna krajevna poročila. V uredništvu je nakupljenih sedaj teh dolgih dopisov kar cele predale. Dopisnike prosimo: Poročajta hitro vsako novico, a kratko. — »Slov. Gospodar« ne sprejema inseratov.